

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ยึดถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์คงค้างในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. การอภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ยึดถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์คงค้างในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มุ่งเน้นศึกษาถึงการวิเคราะห์คุณภาพกำไร ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยศึกษาเฉพาะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมุ่งเน้นที่วิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital accruals : WCA) และวิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (Total net operation accruals : NOA) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคุณภาพกำไรด้วยวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ โดยเกิดจากแนวคิดที่ว่ากิจการจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานและผลกระทบของหลักเกณฑ์คงค้างนั้นจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร ซึ่งวัดได้จากเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ ค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายตัดบัญชี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และใช้การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inference Statistic) ประกอบการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งเป็นการวิจัยโดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิที่ได้จากงบการเงินรวมระหว่างปี 2553-2556 และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยไม่รวมบริษัทที่อยู่ในแผนฟื้นฟู จำนวน 545 บริษัท และกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 231 บริษัท โดยการคำนวณจากสูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% และความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียน

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีหลายกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลครอบคลุมทุกอุตสาหกรรม จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกเป็นแต่ละอุตสาหกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นได้นำข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรมมาคำนวณหาคุณภาพกำไร โดยวิธี Accruals component 1 และวิธี Accruals component 2 และนำข้อมูล Accruals component ตามวิธี WCA และวิธี NOA มาวิเคราะห์หาความแตกต่างของกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไร โดยมี 2 ปัจจัย ได้แก่ WCA และ NOA เป็นตัวกำหนด (Fixed variable) ความแตกต่างของคุณภาพกำไรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยใช้สถิติ F-test (One - Way Analysis of Variance : ANOVA) และนำข้อมูล Accruals component ตามวิธี WCA และวิธี NOA มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านคุณภาพกำไรกับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมส่วนมากอยู่ในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (PROPCON) จำนวน 62 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 26.84 รองลงมาคือบริการ (SERVICE) จำนวน 40 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 17.32 สินค้าอุตสาหกรรม (INDUS) จำนวน 35 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 15.15 ธุรกิจการเงิน (FINCIAL) จำนวน 25 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 10.82 เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (AGRO) จำนวน 21 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 9.09 สินค้าอุปโภคบริโภค (CONSUMP) จำนวน 18 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 7.79 เทคโนโลยี (TECH) จำนวน 16 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 6.93 และทรัพยากร (RESOURC) จำนวน 14 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 6.06 ตามลำดับ

การสรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย สามารถสรุปตามข้อสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 วิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(กลุ่มอุตสาหกรรม)ที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า วิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมแตกต่างกันมีคุณภาพกำไรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 วิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรด้วยวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า วิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรด้วยวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ดังนั้นสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ไม่ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 วิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรด้วยวิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิของกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า วิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรด้วยวิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิของกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแตกต่างกัน ดังนั้นสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 คุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร

ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานในระดับที่ค่อนข้างสูงและไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ได้รับการสนับสนุน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ยึดถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์คงค้างในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า วิธีการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมแตกต่างกันมีคุณภาพกำไรแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริมา แก้วเกิด (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแต่ละวิธีมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์จะมีความผันผวนมากกว่าอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งจากผลการประเมินราคาตลาดต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น

พบว่า ราคาตลาดต่อกำไรสุทธิต่อหุ้นของอุตสาหกรรมอาหารมีมูลค่าสูงกว่าอุตสาหกรรมยานยนต์ สอดคล้องกับ ธนวัฒน์ เงินลิ้มและกุสุมา คำพิทักษ์(2552) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพ กำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า บริษัทที่มีคุณภาพกำไรจากการประเมินด้วยวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนคิดเป็นร้อยละ 60 ของ บริษัทในหมวดทั้งหมด และบริษัทที่มีคุณภาพกำไรซึ่งประเมินด้วยคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มีจำนวนร้อยละ 50 ซึ่งจะเห็นว่า การวิเคราะห์ด้วยวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนมีจำนวนบริษัทที่มีคุณภาพกำไรสูงกว่าการวิเคราะห์ด้วยคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิและพบว่า การคำนวณคุณภาพกำไรด้วยวิธีคงค้างทั้งสองวิธีไม่มีความสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับ Abdelghany (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก (NYSE) จำนวน 90 บริษัท โดยทำการวิเคราะห์คุณภาพกำไรตามวิธีของ Leuz, et al. (2003) ที่นำเอาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกำไรสุทธิจากการดำเนินงานหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานวิธีการของ Barton and Simko (2002) ที่ใช้อัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงานต่อยอดขายและวิธีของ Penman (2001) ซึ่งใช้อัตราส่วนของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อกำไรสุทธิเป็นเกณฑ์ในการวัดคุณภาพกำไร ซึ่งผลการศึกษาพบว่าทั้ง 3 วิธีที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรนั้นจะแสดงผลลัพธ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละวิธีในแต่ละบริษัทหรือในแต่ละอุตสาหกรรม

จากการเปรียบเทียบคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(กลุ่มอุตสาหกรรม) โดยใช้วิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน(WCA) พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิษณุ ภูมิพานิช (2553) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางด้านคุณภาพของกำไรที่มีผลต่อการวัดผลการดำเนินงานด้วยเกณฑ์คงค้างของบริษัทที่จัดอยู่ในกลุ่ม SET50 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรวมทั้งการหาความสัมพันธ์ของทั้งสองปัจจัย วิธีการศึกษาจัดทำโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านคุณภาพกำไรและการวัดผลการดำเนินงานด้วยเกณฑ์คงค้าง รวมทั้งการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง โดยใช้งบการเงินรวมย้อนหลังเป็นระยะเวลา 5 ปี และจัดแบ่งการนำเสนอออกเป็นกลุ่มตามการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนด้านคุณภาพกำไรของกลุ่มอุตสาหกรรมบริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในขณะที่กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรจะมีค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินงานด้วยเกณฑ์คงค้างสูงสุด ส่วนแนวโน้มค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านคุณภาพกำไรของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์จะมีการเพิ่มขึ้นมากที่สุดและกลุ่มอุตสาหกรรม

ทรัพยากรจะมีแนวโน้มลดลงมากที่สุด นอกจากนั้นยังพบว่าปัจจัยด้านคุณภาพกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้วยเกณฑ์คงค้างซึ่งอาจเกิดจากการใช้วิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน(WCA)นั้น จะพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนซึ่งบริษัททุกบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อาจมีการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนไปในทิศทางเดียวกันจึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกันในคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และหากเปรียบเทียบคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(กลุ่มอุตสาหกรรม) โดยใช้วิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ(NOA) พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริมา แก้วเกิด (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2551-2555 ของกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์มีความผันผวนไม่สม่ำเสมอของแต่ละบริษัททั้งสองกลุ่มอุตสาหกรรมและการวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแต่ละวิธีมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับภณิดา สมบัติชัย และ อภิรดา สุทธิสานนท์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐและธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงิน รายงานประจำปีและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐจำนวน 6 แห่งและธนาคารพาณิชย์จำนวน 14 แห่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2554 ผลการวิจัยจากประชากรทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรมี 3 เทคนิคส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร ได้แก่ การประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและการวัดความแปรปรวนของกำไรและความเสี่ยงต่อการลงทุน ในขณะที่อีก 3 เทคนิคให้ผลขัดแย้งโดยส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร ได้แก่ การค้นหาสัญญาณเตือนภัย การประเมินฝ่ายบริหารและการใช้อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด ส่วนการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานพบว่า โดยรวมธนาคารมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ดีแสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความสามารถในการหาเงินสดจากการดำเนินงานได้มากเมื่อเทียบกับรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลและการลงทุนจากสินทรัพย์ ยกเว้นบางธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็กเท่านั้นที่มีแนวโน้มต่ำลง ส่วนค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายที่มีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่มีแนวโน้มในด้านการลงทุน

ลดลง นอกจากนี้ยังพบว่าคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแตกต่างกันตามขนาดของธนาคารพาณิชย์ซึ่งอาจเกิดจากกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานแตกต่างกัน และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานพบว่าคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานในระดับที่ค่อนข้างสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรฤดี ศรีธราพิพัฒน์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานในทิศทางเดียวกันอาจเนื่องจากคุณภาพกำไรเป็นตัวสะท้อนประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์และตัดสินใจได้ว่างบการเงินของกิจการนั้นได้แสดงคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานหรือไม่ และช่วยในการตัดสินใจในการลงทุนของผู้ใช้งบการเงินได้ และการวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียนและวิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิเท่านั้น ซึ่งในการวัดคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานนั้นอาจต้องมีการคำนึงถึงข้อมูลส่วนอื่นด้วย เช่น การค้นหาสัญญาณเตือนภัย การประเมินผลกระทบจากนโยบายทางการบัญชีที่กิจการนั้นใช้อยู่ การประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานของฝ่ายบริหาร และการวัดความแปรปรวนของกำไรและความเสี่ยงจากการลงทุน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปนั้น การวิเคราะห์คุณภาพกำไรควรมีการใช้อัตราส่วนทางการเงินอื่นในการวิเคราะห์เช่น อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น และอัตราส่วนคุณภาพกำไร ส่วนในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานควรมีการใช้อัตราส่วนทางการเงินอื่นในการวิเคราะห์ เช่น อัตราส่วนวัดผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นต้น อาจต้องคำนึงถึงทุนจดทะเบียนของบริษัท และอาจนำไปคำนวณคุณภาพกำไรในบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมได้

